

Naša smer



Akademsko smer v Vežici

Toplo priporočljiva lepotica



Besedilo in Fotografije:
Matic Redelonghi

Za Akademsko smer v Vežici sva si s soplezalcem izbrala verjetno najbolj vroč dan tistega poletja. Živo srebro je že zjutraj doseglo vrednosti, pri katerih je tudi obuvanje in pakiranje nahrbtnikov pred avtom pravi podvig. Pot proti Šraj peskom sva sicer našla, čeprav sva si vmes privoščila malo avanture. Pri slapu Orglice sva prehitro zavila desno po nečem, kar je bilo podobno uhojeni stezi, in se kar naenkrat znašla v skoraj navpičnih travah. Po temeljitem premisleku ali sva tod že hodila ali ne, sva bila že previsoko, da bi se bilo vredno vračati. Tako sva potegnila, verjetno prvenstveno, varianto dostopa do Šraj peskov, ki povezuje Orglice in skalni skok malo višje. To je pravzaprav strma hudourniška struga z nekaj zabitimi klini, ki precej olajšajo vzpon. Ko pa v poletni nevihti sestopaš čezenj, si ga brez sidrišč za spust ob vrvi sploh ne moreš predstavljati, saj hudournik tedaj opraviči svoje ime. Nad skokom pot še nekajkrat zavije skozi gozd, nato pa pred seboj zagledaš prostrane Šraj peske. Če bi hotel na Korošico, te tu brez slabe vesti lahko mine vsa volja, čeprav po nekaj korakih vidiš, da ni tako hudo. Desno pa zeva pod nebo severozahodna stena Vežice.

Vežica je neizrazit vrh v grebenu, ki se začne nad Korošico z Lučkim Dedcem in se nadaljuje preko Vršičev in Vežice proti Kamniški Beli. Severna in severozahodna stena sta prav tako podaljšek stene Vršičev, ki jih loči grapa, po kateri je mogoč sestop. Od stene Vršičev pa se loči tudi po višini, saj so smeri tu vsaj enkrat ali dvakrat daljše, in vsekakor po lepoti – stena namreč ponuja bolj kompaktne in bolj strme smeri. V šestdesetih letih je prve kline v težkih tehničnih smereh tod pustil Bojan Pollak s soplezalci, v naslednjih desetletjih pa je prav dobra skala zakrivila veliko kvalitetnih vzponov, tehničnih in prostih. V popisu imen med plezalci, ki so za seboj pustili pomembne vzpone, najdemo skoraj vsa zveneča imena slovenskega alpinizma – od izkušenih alpinistov in himalajcev, do pro-

stih plezalcev več desetletij kasneje. Vsekakor je ta stena vredna obiska, saj ima poleg naštetega tudi zelo ugodno klimo (vrh Vežice je visok komaj 1965 metrov) in omogoča lepo plezanje od zgodnje pomladi do pozne jeseni.

Akademsko smer je le ena od velikih klasik v tej steni in v svojih dvesto metrih kvalitetnega plezanja postreže prav z vsem. Za dobro jutro naskočiš impozantno zajedo, ki te v dveh lepih raztežajih zgornje pete stopnje pripelje do poševne grape, po kateri čez kakšne štiri ure sestopiš. Po drugem žlebu greš bolj naravnost in čez ploščo stopiš na ogromno gredino, kjer si končno lahko opomoreš od lepote vstopne zajede. Nadaljuješ po plošči, ki se rahlo dotika šestice, pod streho in pod njo logično prečiš proti levi na stolpič. S tega varovališča naskočiš crux (ključno mesto) smeri. Malo višje prečiš proti desni čez ploščo, kjer lahko na trenutke plezaš tudi malo previsa, še posebej če si – tako kot jaz – samo prst manjši od dveh metrov in ti zgornji del telesa v takšnih trenutkih hodi v napoto. K sreči so tu še noge, ki najdejo kvalitetne stope.

Ko zmanjka oprimkov in te le še nekaj metrov loči od varovališča, se začne »veselje«. Tu so sicer klini, tako da je plezanje varno, vendar ti ta raztežaj da misliti, tudi zaradi ključnega klina, ki je zabit v višini stopala. Naslednjih nekaj raztežajev do izstopa je le še formalnost. Ko zagledaš veliko formacijo, ki je pravzaprav mešanica zajede, kamina in žleba, greš po njej do previsov, pod katerimi se sprehodiš desno na rob stene, izstopna varianta, ocenjena s peto stopnjo, pa potegne ta raztežaj kar naravnost. Odločitev je ponavadi odvisna od počutja po detajlu nekaj raztežajev nižje.

Smer sta prva splezala Barbka in Peter Ščetinin, 24. junija, leta 1966, oba vrhunska plezalca s prejetimi Bloudkovimi in PZS priznanji, udeleženca številnih odprav in avtorja veliko kvalitetnih vzponov po Ev-

Toplo priporočljiva lepotica



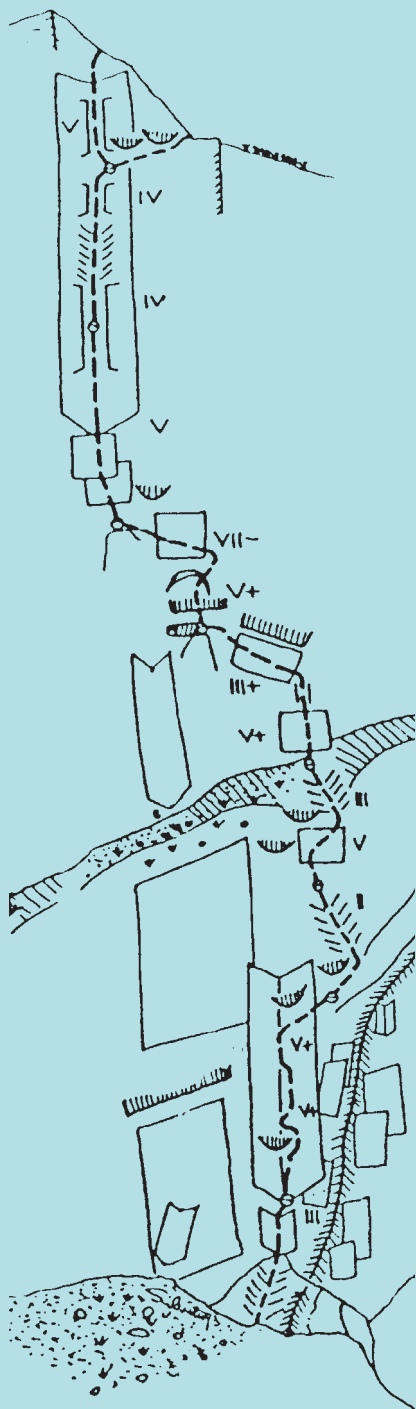
ropi. Po Barbkini prezgodnji smrti zaradi bolezni, maja 1975, je Peter Želzel smer preimenovali v »Barbkina smer«, vendar se mu želja ni izpolnila, saj smer še danes nosi tedaj uveljavljeno ime Akademska, po ljubljanskem alpinističnem odseku, katerega člana sta bila. Splezala sta jo seveda tehnično in ocena VI, A1/V velja še danes. Šele trinajst let kasneje, 79. leta, sta jo Željko Perko in Iztok Tomazin zmogla brez pripomočkov (VII–N+). Jeseni istega leta si je smer vzel še Franček Knez, seveda sam.

Po uspešnem vzponu je ponavadi dobro tudi sestopiti. »Desno po rušnatem grebenu ob robu stene navzdol na polico v steni ...« se začne opis za sestop v vodničku. No, nekaj časa sva še nekako sledila rušnatemu grebenu, potem je pa rušje postalo za kanček pregosto, koridor malenkost redkejšega grmovja pa naju je pripeljal na travo, ki vsekakor ni bila več »rušnat greben«. Potem sva iskala prehode med zelo gostim in malo manj gostim rušjem. Prišla sva v strmo travnato grapo, kjer ni šlo drugače, kot da sva naredila spust po vrvi na dve najmočnejši korenini, od tu pa še nekaj časa plezala po travah, ki so bile k sreči vsaj suhe. Potem pa sva le dosegla Zeleno gredo, veliko polico, ki vodi v steno. Po njej je sestop logičen – do sidrišča za spust in nato dva spusta ob vrvi do nahrbtnika z malico in pijačo.

Kljub temu, da so prve ponovitve te smeri stvar alpinistične zgodovine, jo toplo priporočam vsakemu, ki je še nima na svojem seznamu splezanih smeri.

Dostop:

- a. S Korošice pod stenami Dedca in Vršičev po stezi na sedelce, nato navzdol po melišču. 1 h.
- b. S Kamniške Bistrice po dolini Kamniške Bele do kažipota »Presedljaj 2.15 h«. Tu po lovski stezi levo proti slapu Orglice, pred slapom s poti in čez grapo, ki pride izpod Rzenika. Kakih 50 m desno od slapu navzgor po stečini v strmem pobočju in po potki na lovsko pot. Po njej in čez hudournik, dokler pot ne zavije levo po gozdu v ključih navzgor proti Kamniški jami in Staničevemu vrhu. Tu desno v hudournik in po njem do skoka, ki ga obideš desno. Nad skokom po gozdu navzgor, levo od naravnega mostu in naprej v jarek pod zaporo v grapi. Čez strm gladek skok (II–III, 50 m, klini), nato še naprej po jarku do stene. Dalje na potko ali levo po travnatem grebenčku in strmim gozdu do potke. Po potki levo in navzgor po meliščih pod steno Vežice. 2,5 h.



Sestop:

- Za smeri v levem delu stene je najbolje, če se povzpnejo na vrh Vežice in grebenu Vršičev sledimo do sedla med Dedcem in Vršiči, od koder se spustimo po stezi na Korošico. 1 h.
- Mogoč je tudi sestop po grapi med Vršiči in Vežico s spusti ob vrvi ali plezanjem do vznožja Severnega raza Vežice. Do Korošice 1 h.
- Sestop iz smeri v desnem delu vodi desno po rušnatem grebenu ob robu stene navzdol na polico v steni. Z nje s spusti ob vrvi pod steno. Izpod stene je do Korošice ali pa do doline ura in pol.

Literatura:

Golnar T.: *Plezalni vodnik Kamniška Bela – Repov kot*. Ljubljana: PZS, 1993.

Mihelič T, Zaman R.: *Slovenske stene*. Radovljica: Didakta, 2003. ●